

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym – Odwoławczym

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Piotr Gerke

Protokolant : prot. sęd. Katarzyna Szymanek

przy udziale Prokuratora Prok. Okręg. Marzanny Woltmann-Frankowskiej

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2019 r.

sprawy K. K.,

oskarżonej z art. 157§1 k.k.,

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego w Pile z dnia 20 lutego 2019 r., sygn. akt II K 915/17,

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. zasądza od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 220,- zł tytułem kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, podwyższając jednocześnie o 80,- zł błędnie określoną w zaskarżonym wyroku wysokość opłaty należnej od oskarżonej za I instancję, a tym samym ustalając, iż oskarżona za I instancję obowiązana jest uiścić koszty sądowe w łącznej wysokości 807,64 zł.

Piotr Gerke

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 lutego 2019 r., sygn. akt II K 541/18, Sąd Rejonowy w Pile:

1. uznał oskarżoną **K. K.** za winną tego, że w nocy 1 listopada 2017 r., w P., na parkingu samochodowym w pobliżu lokalu B. dokonała uszkodzenia ciała M. K., poprzez uderzenie go nożem, tzn. scyzorykiem, czym spowodowała u pokrzywdzonego obrażenia ciała w postaci rany ciętej barku lewego z uszkodzeniem skóry, tkanki podskórnej oraz mięśni, co naruszyło czynności narządów jego ciała na czas dłuższy niż siedem dni, tj. przestępstwa z art. 157 § 1 k.k. i za to wymierzył jej karę 1 roku pozbawienia wolności,
2. na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 k.k. wykonanie wymierzonej oskarżonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres lat 3 tytułem próby,
3. na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. zobowiązał oskarżoną do informowania kuratora sądowego o przebiegu okresu próby raz na 4 miesiące,
4. na podstawie art. 73 § 1 k.k. oddał oskarżoną pod dozór kuratora sądowego w okresie próby,
5. na podstawie art. 71 § 1 k.k. wymierzył oskarżonej karę grzywny w wysokości 40 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 50 złotych, na poczet której zalicza okres zatrzymania oskarżonej

od dnia 01 listopada 2017 r. godz. 2:10 do dnia 2 listopada 2017 r. godz. 17:05 i uznał, iż zostały wykonane 2 stawkiienne grzywny,

6. na podstawie art. 46 § 2 k.k. zasądził od oskarżonej na rzecz pokrzywdzonego M. K. nawiązkę w wysokości 20.000 złotych,
7. na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa zabezpieczonego w sprawie dowodu rzeczowego w postaci noża typu scyzoryk i nakazał jego zniszczenie,
8. rozstrzygnął w przedmiocie dowodów rzeczowych należnych pokrzywdzonemu,
9. rozstrzygnął w przedmiocie kosztów sądowych, obciążając nimi oskarżoną.

Powyższy wyrok **apelacją** w części odnośnie pkt 5-6 zaskarżyła **obrońca oskarżonej**, zarzucając:

1. naruszenie norm prawa materialnego, w szczególności art. 46 § 1 i 2 k.k. poprzez zasądzenie od oskarżonej na rzecz pokrzywdzonego M. K. nawiązki w wysokości 20.000 zł w sytuacji braku złożenia przez pokrzywdzonego stosownego wniosku,
2. naruszenie norm prawa materialnego, w szczególności art. 71 § 1 k.k. poprzez jego zastosowanie i wymierzenie oskarżonej grzywny opisanej w pkt 5 zaskarżonego wyroku-w sytuacji fakultatywnej możliwości jego zastosowania, a także w sytuacji gdy pozostałe kara zasadnicza i związane z nią środki spełniają ustawowe dyrektywy wymiaru kary,
3. rażącą surowość orzeczonej na podstawie art. 71 § 1 k.k. wobec oskarżonej K. K. kary grzywny w wysokości 40 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 50 zł-nie uwzględniając przy tym sytuacji materialnej i osobistej oskarżonej.

Z uwagi na powyższe obrońca wniosła o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt 5 i 6,
2. ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie w pkt 5 kary łagodniejszego rodzaju,
3. albo uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna.

Na wstępie należy wskazać, że wniesienie środka odwoławczego, niezależnie od jego granic i zakresu, każdorazowo obliguje Sąd odwoławczy do zbadania ewentualności wystąpienia uchybień, o jakich mowa w art. 439 k.p.k. i 440 k.p.k. W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy nie stwierdził wskazanych tam wadliwości, osobnych zarzutów co do ich występowania nie formułował zresztą skarżący.

Odnosząc się do zarzutu z **pkt 1** apelacji wskazać trzeba, że jest on sformułowany na nieprawidłowej podstawie. Jak bowiem wskazuje orzecznictwo, "nie stanowi obrazy prawa materialnego niezastosowanie określonej instytucji, jeżeli ma ona charakter fakultatywny. Wówczas ustawodawca używa z reguły zwrotu „sąd może”, np. warunkowo zawiesić wykonanie kary (art. 69 § 1 k.k.) – por. postanowienia SN: z 7.10.2010 r., II KK 246/10, OSNwSK 2010, poz. 1902; z 22.12.2010 r., II KK 279/10, OSNwSK 2010, poz. 2550; z 21.12.2006 r., V KK 368/06, OSNwSK 2006, poz. 2566"-Świecki Dariusz. Art. 438. W: Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany. System Informacji Prawnej LEX, 2019. Należy wskazać, że w przypadku braku wniosku pokrzywdzonego, zastosowanie instytucji tak z art. 46 § 1 k.k., jak i z art. 46 § 2 k.k. jest fakultatywne, na co wprost wskazują te przepisy („sąd może”). W niniejszej sprawie, jak trafnie zresztą odnotował skarżący, pokrzywdzony nie składał wniosku, zatem Sąd Rejonowy mógł orzec nawiązkę na jego rzecz z urzędu. Rozstrzygnięcie to oceniać zatem należy nie przez pryzmat ewentualnego

naruszenia przepisów prawa materialnego, lecz rażącej niewspółmierności kary. Podkreślić przy tym trzeba, iż wbrew odmiennemu stanowisku obrońcy, przesłanki do orzeczenia nawiązki były w niniejszej sprawie spełnione:

- jak wspomniano, sąd mógł tu działać z urzędu, tak więc wniosek pokrzywdzonego nie był konieczny,
- działaniem oskarżonej, za które została ona skazana, została bezpośrednio wyrządzona szkoda tak majątkowa, jak i niemajątkowa, co należycie wykazał Sąd Rejonowy (str. 17 uzasadnienia) i czego obrońca nie zdołała podważyć,
- brak było możliwości precyzyjnego określenia wysokości tej szkody, a tym samym zastosowania art. 46§1 k.k. – sam pokrzywdzony nie był w stanie tego dokładnie uczynić, ograniczając się jedynie do opisowego wskazania następstw przedmiotowego zdarzenia i cierpień z tym związanych, czego również apelująca skutecznie nie zanegowała (nie formułowała w szczególności żadnego zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych Sądu meriti w tym zakresie).

W tym miejscu wyjaśnić należy, czym jest rażąca niewspółmierność kary. Zarzut rażącej niewspółmierności kary (dotyczy to również innych środków), jako zarzut z kategorii ocen, można zasadnie podnosić wówczas, gdy „kara, jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy, innymi słowy - gdy w społecznym odczuciu jest karą niesprawiedliwą” (wyrok SN z dnia 11 kwietnia 1985 r., V KRN 178/85, OSNKW 1985, nr 7-8, poz. 60). Niewspółmierność zachodzi zatem wówczas, gdy suma zastosowanych kar i innych środków, wymierzonych za przypisane przestępstwo, nie odzwierciedla należycie stopnia szkodliwości społecznej czynu i nie uwzględnia w wystarczającej mierze celów kary (wyrok SN z dnia 30 listopada 1990 r., Wr 363/90, OSNKW 1991, nr 7-9, poz. 39). Nie chodzi przy tym o każdą ewentualną różnicę co do jej wymiaru, ale o „różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - "rażąco" niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować” (wyrok SN z dnia 2 lutego 1995 r., II KRN 198/94, LEX nr 20739). Chodzi natomiast o „znaczną, wyraźną i oczywistą, a więc niedającą się zaakceptować dysproporcję między karą wymierzoną a karą sprawiedliwą (zasłużoną)” (zob. wyrok SN z dnia 22 października 2007 r., SNO 75/07, LEX nr 569073) czy jeszcze inaczej taką, której dysproporcja jest wyraźna, bijąca w oczy czy osłepiająca (zob. wyrok SA w Krakowie z dnia 28 maja 2010 r., II AKa 82/10, LEX nr 621421).

W realiach niniejszej sprawy w związku z tym stwierdzić wypada, iż Sąd Rejonowy w sposób wyczerpujący wykazał zarówno zasadność zastosowania nawiązki, jak i jej wysokość. Należy zatem przypomnieć, że w wyniku inkryminowanego zachowania oskarżonej pokrzywdzony doznał średniego uszczerbku na zdrowiu w postaci rany ciętej przebiegającej przez tkankę mięśniową. Sąd Rejonowy słusznie wskazał, że obrażenia doznane przez pokrzywdzonego były nie tylko bolesne, ale również wymagające dłuższej rehabilitacji. Wynika to nie tylko z opinii biegłego sądowego, ale również z dokumentacji fotograficznej, na której widać nie tylko głębokie cięcie na ciele pokrzywdzonego, ale również jego obficie zakrwawioną odzież.

Obrońcy w żaden sposób nie udało się wykazać, że zasądzenie i wysokość nawiązki jest rażąco zawyżona, tym samym uznać należy, iż w tej mierze rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w pełni odpowiada wymogom prawa.

Powyższe uwagi odnośnie zarzutu naruszenia prawa materialnego i zarzutu niewspółmierności rozstrzygnięcia o karze pozostają aktualne odnośnie bytu i wymiaru orzeczonej grzywny, co było przedmiotem zarzutu z **pkt 2 i 3** apelacji. Nie sposób w szczególności mówić tu o zawyżonej wysokości stawek grzywny, w sytuacji, gdy oskarżona jest osobą młodą, pracującą zarobkowo, zaś stawka została wymierzona na poziomie 50 zł. Uwzględniając, że liczba stawek wyniosła 40, trzeba uznać, iż obowiązek zapłaty grzywny, przeliczając na kwotę, w wysokości 2.000 zł, uwzględniając stopień winy i społecznej szkodliwości czynu oskarżonej, określić należy jako wręcz ulgowe jej potraktowanie. Dodać przy tym należy, że grzywna ta ma charakter niesamoistny, a wykonanie orzeczonej kary 1 roku pozbawienia wolności zostało zawieszona na okres 3 lat. Tym samym docelowo, o ile oskarżona dochowa warunków probationi, ww. kara grzywny będzie jedyną efektywnie wykonaną karą w niniejszej sprawie.

W realiach niniejszej sprawy w związku z tym stwierdzić wypada, iż Sąd Rejonowy przy ferowaniu: kary 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat, kary grzywny, środków

probacyjnych, nawiązki oraz przepadku odwołał się do ustawowych dyrektyw wymiaru kary i tych środków oraz ustalił katalog okoliczności zarówno obciążających, jak i łagodzących w odniesieniu do oskarżonej.

Tym samym ww. kary, nawiązka, środki probacyjne i przepadek stanowią trafną prawnokarną reakcję na inkryminowany czyn i nie ma żadnych powodów, by je w jakikolwiek sposób łagodzić w postępowaniu odwoławczym. Tylko bowiem taka reakcja może być uznana za adekwatną do zawinienia K. K. i społecznej szkodliwości jej czynu, tylko takie oddziaływanie zapewnia też należyłą realizację dyrektyw wymiaru kary.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt 1 wyroku, **utrzymując w mocy zaskarżone rozstrzygnięcie.**

O **kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze** Sąd Okręgowy rozstrzygnął jak w pkt 2 wyroku, na podstawie art. 3 ust. 2 w zw. z art. 8 ustawy o opłatach w sprawach karnych. Na koszty te złożyły się: opłata w kwocie 200 zł oraz ryczałt za doręczenia w kwocie 20 zł. Jednocześnie Sąd Okręgowy z urzędu, działając na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy o opłatach w sprawach karnych, stosowanego niezależnie od zarzutów i kierunku apelacji, **skorygował opłatę zasądzoną za postępowanie w I instancji**, albowiem właściwą podstawą dla rozstrzygnięcia nie był tu art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o opłatach w sprawach karnych (skutkujący opłatą 300 zł, o której wspomina Sąd Rejonowy na str. 18 uzasadnienia), lecz art. 2 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 3 ust. 2 tej ustawy (180 zł+200 zł=380 zł).

SSO Piotr Gerke